REPOLA-SEURA R.Y.

Repolainen 69

Jäsentiedote 3/2014

www.repola-seura.net

Repolainen

Repola-seura ry:n jäsenlehti

Numero 69, 3/2014, syyskuu
Numeron 70 aineisto lähetettävä päätoimittajalle 15.11.2014 mennessä

Päätoimittaja
Pertti Rannikko
pertti.rannikko@uef.fi
puh. (013) 717422
Huhtilammentie 945, 82160 Oskola

Toimittajat
Valentina Afanassieva
Ville Pänttönen
Asko Saarelainen

Repola-seura ry

Hallituksen ja toimihenkilöiden yhteystiedot ovat takakannen etusivulla. Seuran nettisivut ovat osoitteessa www.repola-seura.net, josta löytyy myös vanhoja Repolaisen numeroita.

Jäsenhakemukset ja osoitteenmuutokset
Jäsensihteeri Päivi Kiiskinen, Kiehiskuja 3, 80140 Joensuu,
gsm 050 511 6580, paivi.kiiskinen1@gmail.com

Vuosijäsenmaksu 20 €, ainaisjäsenmaksu 200 €, kannatusjäsenmaksu 100 €, perheenjäsenmaksu puolisosta ja alle 15-vuotiaasta lapsesta 0 €.
Seuran pankkitili: Op Polvijärvi FI05 5354 0420 0466 26.

Painopaikka: Kirjapaino PR-Offset, Joensuu

Kansikuva: *Kesän Repolan matkaajat kävivät paluumatkalla tutustumassa Urho Kekkosta ja Aleksei Kosyginia esittävään muistomerkkiin, joka on pystytetty Kostamukseen juhlistamaan kaupungin ja malmirikastamon perustamista (kuva Viljo Pänttönen).*

Omakohtaisia kertomuksia

Käsissä oleva Repolaisen numero sisältää heinäkuun Repolan matkalla olleiden kirjoituksia. Vaikka kaikki vierailivat samassa kylässä samaan aikaan ja osallistuivat myös samoihin tilaisuuksiin, ovat kertomukset matkasta hyvin erilaisia. Tämä ei ole sinänsä yllättävää, sillä kirjoittajakunnassa on ensimmäistä kertaa Repolassa käynyt, viime vuosina siellä jatkuvasti kyläillyt sekä pitkän tauon jälkeen taas Repolassa vierailleita. Muutenkin eri ihmisille ovat tärkeitä eri asiat, joten he kiinnittävät huomiota eri asioihin. Näin muistot samoista paikoista saattavat erota paljonkin.

Eläytyviä ja omakohtaisesti koettuja matkakertomuksia lukiessani mieleeni tuli muutama vuosi sitten Lieksassa järjestämämme keskustelutilaisuus (ks. Repolainen 56). Tilaisuudessa eräs Repolassa käynyt mies kuvasi kylää surkean tien päässä olevaksi harmaaksi röttelökyläksi, joka on yhdellä käynnillä katsottu ja koettu. Kuten tämän lehden kirjoituksista havaitaan, avoimesti ja ennakkoluulottomasti maailmaan suhtautuva matkailija kykenee näkemään jatkuvasti uusia asioita ja saamaan uusia elämyksiä. Tämä koskee myös yleisemmin rajantakaisen Karjalan kyliä, jotka saattavat helposti näyttää ulkopuolisten silmissä kaikki samanlaisilta.

Itse vietin juuri päättyneen kesän aikana useamman päivän Repolan lisäksi myös Ontajärven ja Koivuselän kylissä. Vaikka kaikki kolme kylää ovat käyneet läpi samanlaisen rakennemuutoksen, on kullakin kylällä omat erityispiirteensä. Ontajärvi on Repolan tavoin syrjäinen kylä, mutta sijaitsee lähempänä asfalttiteitä, minkä vuoksi monet ulkopuoliset ovat ostaneet sieltä tyhjiksi jääneitä asuntoja kesäasunnoiksi. Vielä selvemmin datšakyläksi on kehittymässä Koivuselkä, joka sijaitsee vain 140 kilometrin päässä Petroskoista.

Vaikka Repolan tulevaisuutta on vaikea kuvitella Koivuselän tavoin petroskoilaisten datšakylänä, on silläkin omat vahvuutensa. Vaikka rajan läheisyys onkin viime vuosina korostanut Repolan syrjäisyyttä, voi se jossain vaiheessa osoittautua taas vahvuudeksi. Toivottavasti kansainvälisen politiikan käänteet eivät jarruta rajaseudun ihmisten yhteistyön lisääntymistä, josta on viime aikoina ollut myös myönteisiä merkkejä.

Pertti Rannikko

Taas Repolassa

Olimme jälleen käymässä Repolassa kotiseutumatkalla heinäkuussa. Mukana meitä oli kaikkiaan 15 henkilöä, joukossa muutamia ensikertalaisia, jotkut uudelleen pitkän tauon jälkeen. Lähdimme matkaan aamulla Joensuusta ja rajalla Vartiuksessa olimme ennen puolta päivää. Rajan ylitys tapahtui joustavasti vaikka jo silloin oli havaittavissa tiukentuneet valvontatoimet.

Tuttuja polkuja

Rahanvaihdon ja ensimmäisten ostosten jälkeen jatkoimme matkaa vuosien varrella tutuksi tullutta reittiä myöten Repolaan, jossa olimme aikataulun mukaisesti seitsemän paikkeilla illalla. Majoittumispaikkojen jako perheisiin sujui nopeasti ja jokainen matkalainen pääsi lepäämään matkan rasituksista ja nauttimaan paikallisesta vieraanvaraisuudesta. Itse pääsin majoittumaan jälleen Irinan, Pavelin ja Sonjan kotiin. Kun olen ollut siellä jo kahtena kesänä aikaisemminkin, oli mukava tavata jälleen ja melkein kuin omaan kotiin olisi

Kesän Repolan matkaajia Antikaisenkadulla (kuva Lea Tserni-Puittinen)

Repolan koulun eläkkeellä oleva opettaja Ljuba Tvorogova esittelee koulunmuseon aineistoja Valentina Afanassievalle sekä Viljo ja Ville Pänttöselle (kuva Lea Tserni-Puittinen)

tullut. Vaikka matka oli pitkä, kävimme vielä illalla tutustumassa kylään ja verryttelemässä jalkoja päivän istumisen jälkeen.

Lauantaina kokoonnuimme yhteiselle kävelyretkelle ja siinä samalla tapasimme monia aikaisemmilta matkoilta tutuiksi tulleita kylän asukkaita. Kuulumisia vaihdettiin ja taisipa siinä tulla kyseltyä vanhemoien vanhojen kotikylien tämän päivän asioitakin. Uusia rajoituksia oli tullut ja esimerkiksi Omelien kylään ei ilman erityislupaa ole enää pääsyä. Saadun tiedon mukaan valvonta on kuitenkin ajoittaista ja myös joustavaa, säännöt koskevat myös paikallisia henkilöitä. Kuulimme mukavan tarinan siitä, kun iäkkäältä naishenkilöltä oli nuori rajavalvoja kysellyt passia ja kuinka tämä ikänsä rajan pinnassa asunut henkilö oli aikonut ”passinsa” esittää.

Retken päätteeksi menimme jälleen Repolan koululle ja siellä olevaan museoon. Oppaanamme oli tällä kertaa eläkkeellä oleva koulun

opettaja, jolla oli mielenkiintoista kerrottavaa koulun historiasta ja alueen kouluoloista. Suurimmillaan koulun oppilasmäärä on ollut noin 700 oppilasta, nyt oppilaita on enää alle 70, syksyllä ensimmäiselle luokalle tulevia on muistaakseni kuusi. Opettajia tässä koulussa, josta saadaan valmiudet aina yliopisto-opiskeluun asti, on 21. Koulun museon joka vuosi täydentyvästä kokoelmasta löytyi kuvia ja matrikkeleita aina 1930-luvulta asti, joukosta löytyi monia tutulta kuulostavia nimiäkin.

Kirkossa

Lauantai-iltana kävimme osallistumassa Repolan kirkossa pidettyyn vigiliaan. Palvelusta seuraamassa meitä oli vain kolme matkalaista, mutta palvelus pidettiin aivan normaalisti. Iäkäs pappi oli tullut Lentierasta viikonlopuksi Repolaan, nuorempi pappi ohjasi ja opetti kirkkokuoroa (kolme laulajaa) ja vigilia uudessa, kotoisalta tuntuvassa kirkossa pidettiin tavanomaisesti. Kirkko on nyt valmis, uudet kellot tapulissa soivat kauniisti. Ympäristön kunnostamisen jälkeen kaunis hirsikirkko palvelee toivottavasti pitkään, ortodoksisen perinteen mukaan sisätilojen kaunistamista ja ikonien lisäämistä voidaan tehdä jatkuvasti ja lahjoja kirkon

Monta vuotta keskeytyksessä olleet Repolan kirkon rakennustyöt oli saatu tänä kesänä vihdoin päätökseen ja kirkko otettu käyttöön (kuva Lea Tserni-Puittinen)

hyäksi voi tehdä kaikki pyhiä asioita arvostavat.

Sunnuntaina päivällä oli kylän praasniekkajuhlat. Vielä puolen päivän aikaan kylällä ei liikkunut juuri ketään, mutta kun juhla alkoi yhden aikaan, kaikki olivat urheilukentällä, esiintymislava rakennettu ja koristeltu, lavan ympärillä liikkui juhlapukuisia lapsia ja aikuisia. Juhlan ohjelmassa oli taidokkaita lasten esityksiä, lauluja, leikkiä, tanssia ja voimistelua. Yleisön joukosta löytyi vanhoja ystäviä ja uusia tuttavuuksia solmittiin. Suo-

Repolan kirkon kellot (kuva Ville Pänttönen)

men kieltä karjalaisittain puhutaan edelleen ja kiinnostusta suomen puhumiseen on myös nuoremmilla asukkailla, koululle ei vain saada suomenkielen opettajaa.

Tutkimuksia ja selvittelyjä

Illan jokainen matkalainen vietti perheissä, meidän majoituspaikassamme tutkittiin innokkaasti sukuselvityksiä ja vanhoja valokuvia. Kylien nimet vilahtelivat keskusteluissa, joita Pavel parhaan kykynsä mukaan tulkkasi puolin ja toisin. Samantapaista illanviettoa on ollut muillakin matkalaisilla. Iltakävelyt ja uinti Lieksajärvessä, nauttiminen hyvin lämpimästä säästä, jota ei edes pienet sadekuurot haitanneet, nämä kaikki olivat tämänkertaisen matkan kohokohtia.

Paluumatkalla pidimme tauon uudella Virrankylän sillalla, josta avautui sillan molemmin puolin kauniit maisemat. Uuden sillan rakennustyö oli edennyt vauhdilla, vielä viime kesänä paikalla oli vasta työ alullaan. Pistäydyimme myös Mujejärvellä, jonka vilkas toriaukio yllätti monet matkaajat ja sai tekemään tuliaisostoksia. Yleiskuvaksi minulle kuitenkin jäi, ettei myyjien joukossa paikallisia myyjiä tuotteineen kovinkaan monia näyttänyt olevan.

Esitän samalla lämpimät kiitokset kanssamatkaajille, kaikille meidän majoituksesta ja hyvinvoinnista Repolassa huolehtineille, myös turvallisuudestamme vastanneille paikallisille tahoille. Repolassa toivottavasti nähdään tulevaisuudessakin!

Ville Pänttönen

Topi Nuija on poissa

Repola-seuran heinäkuun matkalla kuulimme suru-uutisen suomalaisten Repolan matkaajien hyvin tunteman Anatoli (Topi) Nuijan poismenosta. Hän kuoli talvella Kostamuksessa, jossa hän asui talvikauden. Hänen vaimonsa Nadja oli kuollut runsas vuosi aikaisemmin, mitä ennen inkeriläinen Topi ja valkovenäläinen Nadja ehtivät olla yli 50 vuotta naimisissa. Repolan alueelle Topi muutti vuonna 1958 hinaajan koneenkäyttäjäksi ja kapteeniksi.

Valonpilkahduksia entisessä rajapitäjässä

Repola on niin lähellä kotikuntaani Lieksaa, mutta silti melkoisen kaukana. Linnuntietä alle sadan kilometrin päässä Lieksasta olevaan kylään matkasimme heinäkuussa Kuhmon Vartiuksen kautta Tiiksin ja Mujejärven hiekkaisia teitä pitkin. Perinteiseen tapaan matkaan kului lähes koko päivä. Matkalla oli tällä kertaa 15 innokasta Repolan ystävää. Osa matkalaisista oli mukana ensimmäistä kertaa. Kun illan suussa pääsimme Repolan kylän kauppa-aukiolle, niin meille kaikille olisi ollut monta mukavaa yöpaikkaa tarjolla. Irina, Pavel ja Sonja Tsernijev kutsuivat minut kauniiseen kotiinsa. Sain seurakseni Viljo ja Ville Pänttösen. Herkullinen illallinen ja niin ihana sauna odottivat meitä! Kun vielä piipahdimme iltauinnilla Lieksajärvessä, niin matkalaiset tunsivat olevansa paratiisissa.

Repola-seura on tehnyt matkoja kylään vuodesta 1992 lähtien. Isäni Pauli Tserni ja tätini Liisa Simonen olivat mukana seuran ensimmäisillä

Virta on saanut uuden sillan (kuva Viljo Pänttönen)

matkoilla. Itse olin ensimmäisen kerran Repolassa vuonna 1996. Repolassa asui tuolloin isäni serkku Heikki Feodorov perheineen. Nyt en enää tavannut Feodoroveja – Heikki ja Irja olivat siirtyneet tuonilmaisiin. Heikin poika Aleksander on muuttanut vaimonsa Nellan kanssa lasten perässä Petroskoin lähikylään. Antikaisen kadulla sijainnut Heikin talokin, jossa olin viimeksi majoittumassa, oli palanut jossain vaiheessa. Lieksan Kivivaaran vastapäätä olevaan Tuulivaaraan, josta sukuni on kotoisin, ei päässyt tuolloin 1990-luvulla eikä nytkään. Rajamuodollisuudet olivat tämän kesän retkellä entistäkin tarkemmat. Omelian tielle oli tullut rajavyöhykkeen merkki emmekä näin ollen rajavyöhykelupien puuttuessa päässeet matkaamaan Omeliaan tai Kolvasjärvelle.

Repolan pihoille on istutettu enemmän kukkia kuin aikaisemmin (kuva Lea Tserni-Puittinen)

Pieniä parannuksia

90-lukuun verrattuna kylän kaduilla oli iltaisin hyvinkin hiljaista. Päivällä sen sijaan raitilla ajeli uusia maastoautoja, joissa musiikki soi. Äidit työntelivät lapsiaan rattaissa ja isommat lapset ajelivat hienoilla pyörillään uintiretkilleen. Sunnuntain kyläjuhlassa oli urheilukenttä täynnä lapsia ja ajattelinkin, että tämähän on tosi elävä kylä. Sain kuitenkin kuulla, että talvella lapsia on paljon vähemmän. Kesän ajaksi kylään saapuu lomalle paljon

vunukoita Petroskoista, Murmanskista, Pietarista ja jopa Moskovasta asti. Repolan koulussa on tulevana syksynä 87 oppilasta ja 21 opettajaa. Karjalan- ja suomenkielen opettajan paikka on siellä avoinna, mutta sellaista sinne ei kuitenkaan ole saatu.

Repolan neljässä kaupassa oli vilkasta ja monenlaista tavaraa tarjolla. Asuintaloja oli kunnostettu: värikkäillä profiilipelleillä oli uusittu talojen vesikattoja ja taloihin oli vaihdettu valkoisia lämpöikkunoita. Ulkovuorauksia oli uusittu ja ulkoseinät maalattu vaaleilla sävyillä. Pihat täyttäneiden perunapenkkien paikalla oli kauniita kukkaistutuksia ja ajettuja nurmikoita. Satelliittiantennit talojen seinillä kertoivat Repolan elävän digiajassa.

Repolan kyläjuhliin osallistunut Aleksander Tunttujev kertoi asuvansa akkansa kera Tuntunniemessä (kuva Lea Tserni-Puittinen)

Mutta karjalaiset mummot olivat entisellään; he kärräsivät tonkillaan vettä kaivolta. Kukko kiekui entiseen malliin, koirat haukkuivat yön kulkijaa ja paimenpoika kuljetti kylän lehmiä laitumelle aamuin illoin.

Virta oli saanut uuden sillan. Repolan ja Mujejärven välistä tietä oli levennetty paikka paikoin, mutta tie olisi kaivannut lanausta. Tie oli osittain joko liian pehmyt tai ns. nimimiehen kiharalla – linja-automme joutuikin koville ja matkanteko oli hidasta.

Sain mukaani Repolasta hyviä muistoja ja paljon terveisiä. Riikkiset, Kyöttiset, Tunttuset, Nesteriset ja monen muun suvun edustajat – teitä odotetaan käymään Repolaan!

Lea Tserni-Puittinen

Ensimmäistä kertaa Repolassa

Lapsesta asti olen tuntenut kiinnostusta Venäjää kohtaan. Maa, jossa vastakohtien välissä ei tunnu olevan yhtään mitään. Maa, joka on niin suuri, että sen näkemiseen ei yksi ihmiselämä riitä. Maa, joka tarjoaa aina jotain yllättävää, juuri kun luulit tietäväsi, mistä on kyse. Nämä asiat ovat saaneet minut kiinnostumaan Venäjästä, ja tämän kiinnostuksen johdattelemana olen päätynyt Tampereen yliopistoon opiskelemaan venäjän kieltä ja venäläistä kulttuuria.

Ennen Repolan-matkaa olin kierrellyt, asunut ja opiskellut Venäjällä, mutta merkittävä osa maata – maaseutu – oli matkoillani jäänyt valitettavan vähälle. Näin ollen, kun sukulaiseni ja Repolaseuran pitkäaikainen jäsen Markku Simanainen kutsui minut mukaan matkalle, en epäröinyt hetkeäkään. Sain vihdoinkin mahdollisuuden elää hetken venäläis-karjalaista maaseutuelämää! Perjantai-aamuna nousin siis Ilomantsin liikenteen linja-autoon Lieksasta, ja matka kohti Kuhmoa, Kostamusta ja lopulta Repolaa alkoi.

Ensimmäiset päivät Repolassa

Menomatka sujui suunnitelmien mukaisesti, etenimme kohti Repolaa varsin hyvää vauhtia, niin hyvin kuin tieverkoston puitteissa oli mahdollista. Täytyypä sanoa, että vaikka olinkin matkustellut Venäjällä aiemmin, käsitykseni huonokuntoisesta tiestä meni kerralla uusiksi. Illalla, perille päästyämme meitä oltiin suurella joukolla vastassa. Innokkaita majoittajia oli paljon ja kestikin hetken, että saimme majoitusjärjestelyt sumplittua. Majapaikkaan päästyämme mei-

Matkakertomuksen kirjoittaja Miika-Pekka Pietilä Repolan koulunmuseossa (kuva Viljo Pänttönen)

tä kestitettiin ja saunotettiin, enkä sänkyyn päästyäni joutunut kauan unentuloa odottelemaan.

Seuraavana päivänä oli vuorossa kyläkierros, jonka päätteeksi vierailimme paikallisessa koulussa, jossa toimi myös kylämuseo. Kouluvierailulla sisälläni piileskelevä

Ulitsa Mokkijeva - rauhallinen kotikatumme (kuva Miika-Pekka Pietilä)

tuleva opettaja (onhan aikomuksenani yliopistosta joskus valmistuttuani työskennellä venäjänopettajana) sai ihmettelemisen aihetta. Käsitykseni mukaan syksyllä aloittavien uusien oppilaiden määrä on sen verran pieni, että sen laskemiseen riittävät hyvin kahden käden sormet. Suhteessa tähän melko pieneen oppilasmäärään opettajia työskentelee koulussa todella paljon. Koulussa on myös uudet tietokoneluokat, suuri liikuntasali ja koko koulu oli juuri remontoitu. Oli ilo nähdä, että vaikka Repolassa moni palvelu on ajettu alas, kouluun panostetaan todella paljon.

Kyläjuhlat ja lisää vieraanvaraisuutta

Huolimatta repolalaisten rauhallisesta elämänrytmistä viimeinen kokonainen päivä Repolassa meni vauhdikkaasti. Aamupäivän kiertelin ihastelemassa ja valokuvaamassa Lieksajärven rantoja, minkä jälkeen suuntasin paikalliselle ”stadionille”, jossa järjestettiin kyläjuhlat. Juhlilla kylän lapset ja nuoret pitivät laulu- sekä tanssiesityksiä, jotkut kaupittelivat ilmapalloja tai shashlik-vartaita, tunnelma oli iloinen ja kiireetön. Tapasimme pariskunnan, johon sukulaiseni Markku

oli aikaisemmilla Repolan matkoilla tutustunut. He nappasivat meidät autoonsa ja veivät meidät Repolan ulkopuolelle, läheiseen niemeen Lieksajärven rannalle. Maisemat olivat silmiä hivelevät, uimaranta erinomainen ja vesi mukavan viileää. Sainkin hetken päästä kuulla, että en ollut ainoa suomalainen, joka ihaili paikan kauneutta – muun muassa Mannerheimilla oli kuulemma ollut tapana viettää aikaa samassa paikassa, enkä ihmettele miksi.

Uimisen jälkeen palasimme Repolaan ja saimme jälleen kerran kokea venäläisen vieraanvaraisuuden. Menimme kaupan kautta tuttujemme luokse, jossa pöytä pantiin ennätysvauhtia koreaksi, ja toki maljojakin kohoteltiin. Istuimme useamman tunnin, minkä jälkeen suuntasimme takaisin majapaikkaamme – ja taas pöytä notkui ruokaa! Illalla suuntasimme vielä kylän ainoaan yökerhoon, kulttuuritalolle. Sinne päästyämme tiedustelin viereisessä pöydässä istuvilta paikallisilta, kuka on tilaisuuden järjestäjä, mistä seurasi hauska välikohtaus. Yksi heistä, nuori tyttö, lähti kiireen vilkkaan hakemaan järjestäjiä, jotka saapuivat paikalle ihmetyksissään ja luulivat ilmeisesti minua jonkin sortin tarkastajaksi, joka kyselee tapahtuman jär-

Piirakan myyjiä Repolan kyläjuhlassa (kuva Viljo Pänttönen)

jestämiseen tarvittavia lupia. Niitä en kuitenkaan alkanut tivaamaan, vaan totesin kysymyksen pohjautuvan puhtaaseen mielenkiintoon. Lopulta järjestäjät kuitenkin poistuivat paikalta, enkä saanut sen tarkempaa käsitystä siitä, keitä he olivat.

Hiljaa hyvä tulee

Paluumatkalle lähdimme maanantaiaamuna. ”Tishe edesh, dalshe budesh” (suora käännös: ”mitä hitaammin menet, sen pidemmälle pääset”, oikeammin ”hiljaa hyvä tulee”), tietää venäläinen sanoa, ja se piti paikkansa tälläkin kertaa. Karjalan tieverkoston kovakouraiseen käsittelyyn joutuneesta bussistamme alkoivat iskunvaimentimet vedellä viimeisiään, joten matkanteko hidastui ja hankaloitui entisestään. Nopeusmittari näytti ison osan matkasta alle kolmeakymmentä, sen sijaan lämpömittari tuntui sentään tiukasti pysyttelevän kolmenkymmenen yläpuolella, mikä takasi sen, että vilustumaan tällä matkalla ei ainakaan päässyt. Välillä tuntui myös siltä, että olinkin lähtenyt merimatkalle. Tässä kohtaa täytyykin lausua kiitos matkaseuralle, joka takasi sen, että koko matka, myös paluumatka, sujui mukavissa merkeissä. Neljän päivän aikana kuultiin paljon mielenkiintoisia tarinoita, huumoria ja hyviä lohkaisuja.

Tunnelmat matkan jälkeen

Repolan matka jäi minulle mieleen osin eräänlaisena aikamatkana. 1990-luvulla syntyneenä koin Repolassa hetkiä, jotka tuntuivat eksoottisilta. Repolalaiset elelivät elämäänsä rauhalliseen tahtiin. Kännykät eivät toimineet, joten asiat sovittiin aina kasvotusten. Ensimmäisenä aamuna herätessäni näin, kuinka lehmiä vietiin kylänraittia pitkin laitumelle, eikä kenelläkään tuntunut olevan kiire mihinkään. Neljä päivää Repolassa näyttikin hyvin sen, miten nykytekniikka on muuttanut elämämme Suomessa hektisemmäksi.

Tällaista matkaa voisin suositella jokaiselle. Varsinkin niille, jotka ovat syystä tai toisesta vähänkin kiinnostuneita Venäjästä ja Karjalasta. Neljä päivää Repolassa ilman huolta matkapuhelimesta tai sähköpostista. Upeaa luontoa, ystävällisiä ihmisiä. Sauna, pulahdus Lieksajärveen, sen jälkeen tarinointia pöydän ääressä, savukalaa ja päälle hiukan baltikaa. Hauskoja hetkiä, yllättäviä tilanteita. Eniten Repolasta mieleeni jäi paikallisten ihmisten ystävällisyys ja lämpö, myöskään alueen luontoa ei voi kylliksi ylistää. Vieraanvaraisuus on luonnonvara, joka ei Repolasta varmasti pääse loppumaan.

Miika-Pekka Pietilä

Repolan Haukkasaari – mahdollisuuksien kylä?

Haukkasaari on yksi niistä Repolan vanhoista kylistä, jossa perinne on säilynyt paremmin kuin useissa muissa Vienan ja Aunuksen asutuskeskuksissa. Haukkasaaresta ovat sekä suomalaiset että venäläiset tutkijat keränneet paljon esineistöä, ja kaksi Haukkasaaren rakennusta on siirretty Kizhin ulkoilmamuseoon. Karjalan tasavallassa tehtiin vuosituhannen vaihteessa laaja, säilyneen vanhan rakennusperinnön kartoitus, jonka pohjalta Haukkasaaressakin on vuonna 2001 suojeltu kolme vanhaa Pottosen suvun rakennusta.

Uusia huviloita rakenteilla

Tämän päivän Haukkasaaressa kiinnittyy huomio myös uusiin vastavalmistuneisiin ja rakenteilla oleviin huviloihin. Repola on ruvennut kiinnostamaan kesänviettopaikkana laajemminkin. Repolaan rakentavat datšoja tietenkin Muujärven ja Petroskoin eläjät, mutta yhä suuremmassa määrin myös muualta Venäjältä tulleet, erityisesti moskovalaiset. Pääkaupungin näkökulmasta Repola on syrjäinen

Likosaaren puolella rakennukset ovat vielä erinomaisessa kunnossa (kuva Markku Pottonen)

Tässä on jo kiire, sillä Haukkasaaren suojeltu talo ei enää montaa talvea kestä (kuva Markku Pottonen)

ja eksoottinen paikka, jossa on turmeltumaton ympäristö ja luonnon rauhaa. Varakas venäläinen ei välttämättä edes halua viettää kuin pari viikkoa vuodessa tällaisissa kylissä, riittää että omistaa majapaikan. Helsinkiläiset suhtautuvat esimerkiksi Ilomantsin Hattuvaaraan tai Inarijärveen jossakin määrin samanlaisella ajatuksella kuin mitä moskovalaiset Repolaan.

Luoteis-Venäjää, johon Moskovan näkökulmasta Karjalakin kuuluu, pidetään alkuperäisen turmeltumattoman venäläisen kulttuurin kehtona ja perinteiden säilyttäjänä, hieman samaan tapaan kuin miten Suomessa on suhtauduttu itäiseen Karjalaan. Tämä lisää luonnollisesti kiinnostusta alueeseen.

Haukkasaaren ja muunkin Repolan eläjien suhtautuminen muualta tulleisiin kesänviettäjiin ja huvilanrakentajiin on kaksijakoinen. Tätä kuvastavat hyvin paikallisten asukkaiden kommentit: ”Mikäs siinä kun tulevat, pysyvätpähän tiet ja paikat kunnossa. Moskovalaiset ovat omissa oloissaan, eivät häiritse meitä emmekä me heitä.” Toisaalta sanotaan: ”Emme me tänne parempia yhteyksiä halua, tänne jos pääsisi pikitietä, niin tulisi vain liikaa väkeä. Rauha ja luonto menisivät pilalle”.

Suojeltujen rakennusten tulevaisuus

Venäjälle on tyypillistä erilaisten rakennushankkeiden ja suunnitelmien paljous. Hankkeita kuten lomakyliä ja kulttuurikeskuksia suunnitellaan ja niistä puhutaan,

mutta usein ne jäävät arkkitehdin pöydälle. Karjala ja Repola eivät muodosta tässä suhteessa poikkeusta. Suunnitelmia on Haukkasaarenkin vanhojen suojeltujen rakennusten entisöimiseen ja kylän kehittämiseen, esikuvana esimerkiksi Uhtuan Haikola.

Haukkasaaren kylä on koko Venäjänkin tasolla harvinainen kokonaisuus. Kansanperinteeltään arvokkaan kylän rakennuskanta on säilynyt kohtuullisen hyvin ja mikä on vieläkin tärkeämpää, perinne on elävä. Kylässä asuvat edelleen samat suvut, jotka ovat sitä raivanneet ja rakentaneet jo vuosisatoja.

Aika näyttää miten Haukkasaareen liittyvät ajatukset toteutuvat. Yhteistyötä kuitenkin selvitellään suomalaisten ja venäläisten toimijoiden välillä. Mahdollisia vaihtoehtoja on talkoilla kunnostamisesta aina yksityisen säätiön perustamiseen saakka. Tästä voidaan toivottavasti kirjoittaa seuraavissa Repolaisissa lisää.

Markku Pottonen

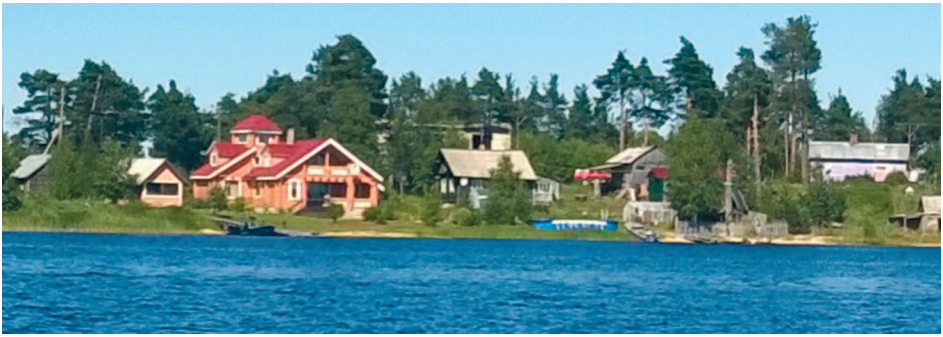

Sairaalanniemen alkupäässä oleva uusi datša erottuu järveltä päin katsottuna selvästi Repolan muista rakennuksista (kuva Markku Pottonen)

Pottosten ja Pänttösten sukutapaaminen

David Pottosen jälkeläisten ja Mikki Pänttösen perillisten yhteinen sukukokous pidettiin Kulttuurikeskus Sofian tiloissa Helsingin Kallvikissa lauantaina 30.8. Paikalla oli satakunta sukujen jäsentä, ja ikähaitari oli ilahduttavasti yli 90-vuotiaasta matriarkasta 2010-luvulla syntyneisiin. Suvun jäseniä oli saapunut paikalle ympäri Suomea sekä myös Venäjän puolelta.

Kerähmössä kerrottiin David Pottosen jälkeläisten Jehkimä, Feodor ja Iivana Pottosen sekä Nasti Triihposen ja Pelagia Maurasen elämänvaiheista sekä muisteltiin Mikki Pänttöstä. Markku Pottonen kertoi kuulumiset Haukkasaaresta ja sen nykytilasta. Seuraava Pottosten kerähmö järjestetään mitä todennäköisimmin kolmen vuoden kuluttua. Tarkkaa aikaa ja paikkaa ei vielä ole päätetty.

Valentina Afanassieva 70 vuotta

Repola-seuran onnittelee sydämellisesti hallituksensa uutteraa jäsentä Valentina Afanassievaa, joka täyttää 70 vuotta 15. lokakuuta 2014 Joensuussa. Hän on toiminut seuran hallituksessa vuodesta 2008 lähtien, vuosina 2010–2012 myös varapuheenjohtajana. Valentinan vastuulla seurassa on ollut suhteiden hoitaminen rajan taakse Repolaan. Kaksikielisenä, suomen ja venäjän täydellisesti hallitsevana, hän on ollut korvaamaton etenkin Repolan matkojen järjestämisessä. Lukemattomat ovat ne puhelinsoitot, joita hän on vuosien varrella soitellut Repolaan majoitusta ja muita matkajärjestelyjä hoitaessaan. Matkoilla hän on toiminut ammattitaitoisena ja huumorintajuisena tulkkina. Olemme tainneet tottua näihin Valentinan palveluihin, sillä emme ole juuri huomanneet häntä niistä edes kiittää. Joten myöhästyneet ja lämpimät kiitokset sinulle Valentina kaikista Repola-seuralle ja Repolan matkaajille tekemisistäsi palveluista! Tarvitsemme niitä jatkossakin!

Valentina syntyi sodan loppuvaiheissa 15.10.1944. Hän on äitinsä puolesta vanhaa repolalaista sukua. Äiti-Raija oli syntynyt isänsä Antti Feodorovin kotikylässä Lusmassa. Raijan äiti Hulda (os. Vilenius) oli puolestaan juuri ennen vallankumousta miehensä kotikylään muuttanut suomenruotsalainen. Valentina vietti lapsuutensa Petroskoissa paljolti Hulda-mummonsa hoidossa.

Valentina valmistui Petroskoin yliopiston suomen kielen laitokselta, jonne hän palasi myöhemmin opettajaksi. Hän oli kehittämässä omaa kielten opetusmenetelmää, minkä vuoksi hänet värvättiin 1990-luvun alussa kouluttajaksi Joensuun yliopistoon. Eläkkeelle siirtymisensä jälkeen hän kävi vuonna 2008 monen vuosikymmenen tauon jälkeen taas Repolassa tapaamassa sukulaisiaan ja on jatkanut siellä käyntejään vuosittain. Samalla hän tuli aktiivisesti mukaan myös Repola-seuran toimintaan.

REPOLA-SEURA R.Y.

Hallitus 1.3.2014 – 28.2.2015

Pertti Rannikko, *puheenjohtaja*, p. (013) 717422
Huhtilammentie 945, 82160 OSKOLA
pertti.rannikko@uef.fi

Ville Pänttönen, *varapuheenjohtaja*, gsm 040 5111 560
Kauppakatu 10a A 1, 80100 JOENSUU
ville.panttonen@gmail.com

Lea Tserni-Puittinen, *sihteeri*, gsm 050 5204121
Kylänlahdentie 24, 81810 JAMALI
lea.tsernipuittinen@lieksa.fi

Tuula Kilpeläinen, *taloudenhoitaja*, gsm 044 330 5529
Niemiskyläntie 51, 88900 KUHMO
tuula.kilpelainen@iki.fi

Päivi Kiiskinen, *jäsensihteeri*, gsm 050 511 6580
Kiehiskuja 3, 80140 JOENSUU
paivi.kiiskinen1@gmail.com

Valentina Afanassieva, gsm 040 716 5151
Torikatu 3 D 25, 80110 JOENSUU
valafa@saunalahti.fi

Asko Saarelainen, gsm 040 104 4111
Korholantie 1, 81720 LIEKSA
asko.saarelainen@lieksa.fi

LAHJAVINKKI:
Tilaa jo nyt joulua tai muuta merkkipäivää varten varastoon Repolan historiasta kertova kirja

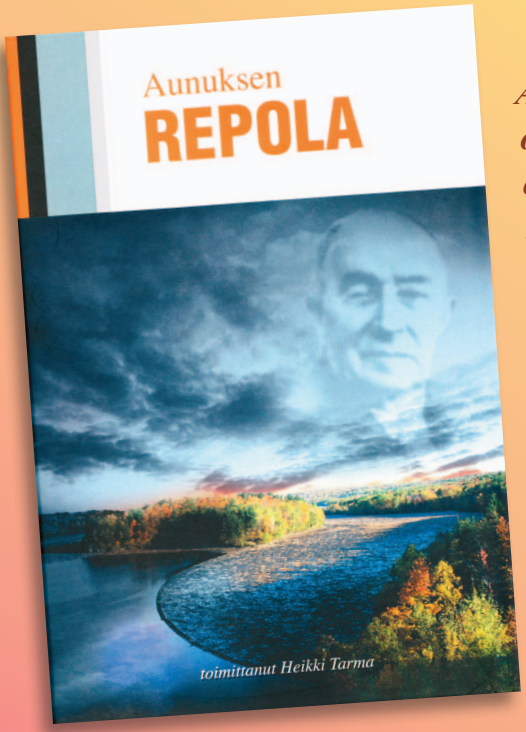

Aunuksen Repola -kirjaa on vielä myynnissä 30 euron hinnalla (sisältää postimaksun). Teos on laajuudeltaan 334 sivua ja kattaa ajanjakson esihistoriasta sotien jälkeiseen aikaan. Tilaukset puheenjohtaja Pertti Rannikolta (yhteystiedot edellisellä sivulla).